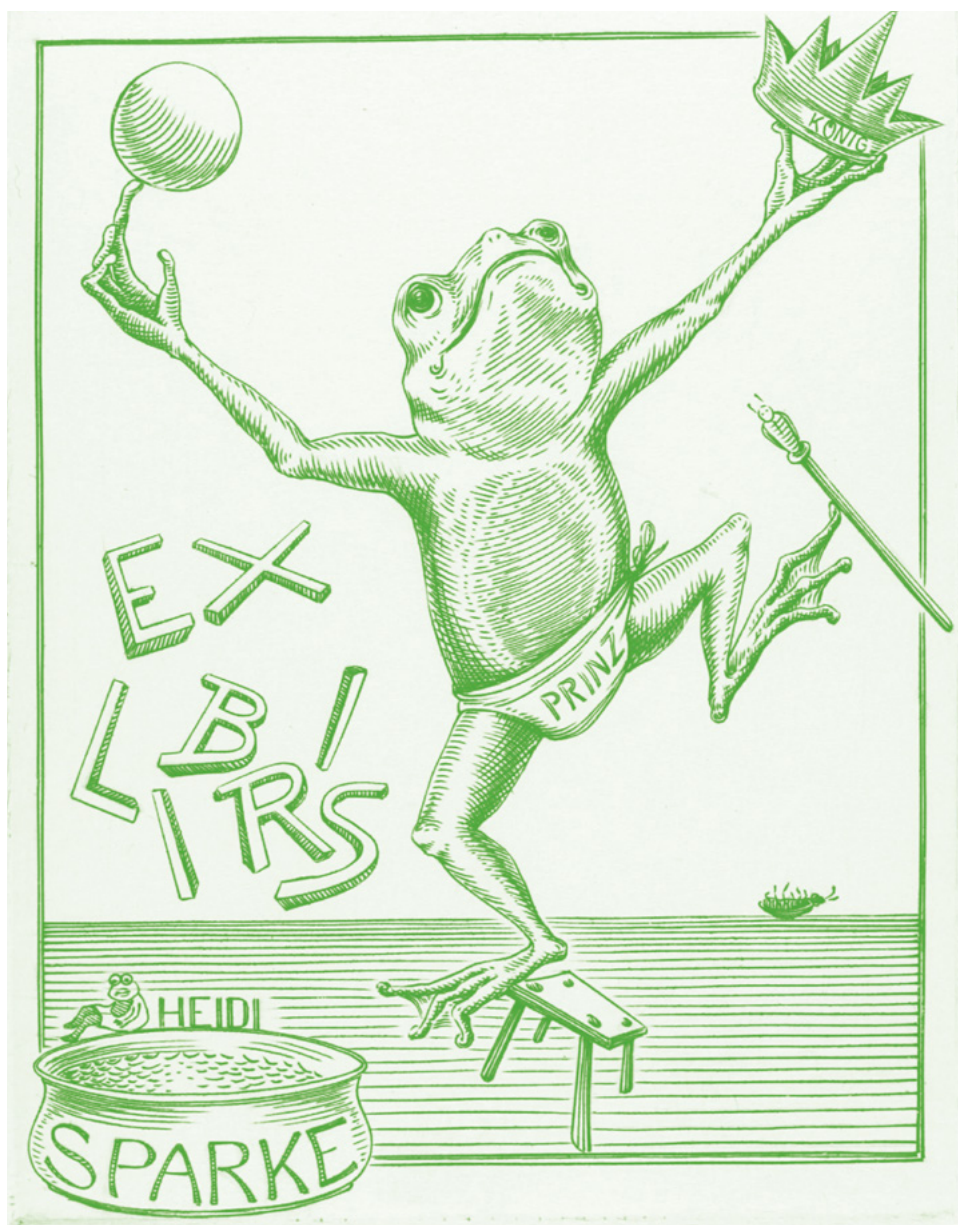

De qui és aquest llibre?

**Taller familiar
d'ex-libris**

Museu del Disseny
de Barcelona

Des del Museu del Disseny us proposem una activitat molt pràctica: fer un ex-libris per a la vostra biblioteca de casa!

A l'escola totes les nenes i nens de la classe teniu el mateix llibre, oi que sí? I, perquè no hi hagi confusions i també per no perdre'l poseu el vostre nom a la portada. Així si algú el troba us el pot tornar fàcilment.

Els grans també posem el nostre nom als llibres i des de fa ja alguns segles es van començar a dissenyar ex-libris, que són com una marca de propietat.

Us proposem fer la vostra marca personal, un encanteri protector per als llibres que tant estimeu!

Què és un ex-libris?

Des que les persones vam començar a fer servir llibres, sempre hem tingut la necessitat de marcar-los per indicar l'estima que els tenim i que són nostres.

Els ex-libris són aquestes marques, com un segell o una empremta personal, que posem als nostres llibres, encara que no en siguem els autors, perquè aquell llibre ens agrada, ens l'estimem i perquè volem que tothom sàpiga que passa a formar part de la nostra biblioteca.

L'origen de la paraula prové del llatí:

- Ex significa "origen o procedència"
- Libris vol dir, com ben segur que suposeu, "llibres"

Podem dir que la forma més senzilla d'ex-libris és quan els nens i nenes marquen els vostres llibres amb el vostre nom. Ara us proposem que a més del vostre nom feu el disseny d'un exlibris únic i personal!

Esteu preparats i preparades?

Algunes idees abans de començar

A continuació podrem veure algunes imatges que ens ajudaran a dissenyar el nostre ex-libris. Són imatges de l'exposició "Dissenyes o treballes? La nova comunicació visual. 1980-2003"

Descobrirem algunes obres del Museu del Disseny que ens ajudaran a pensar en aquelles coses que hem de tenir en compte a l'hora de dissenyar el nostre ex-libris.

Som-hi!

1. Simplificar les formes
2. El buit i el ple
3. Les lletres poden convertir-se en dibuix....

Sabeu quin objecte porta la noia a la mà?

Cartell Barcelona '92,
Quim Nolla, 1990.

És una torxa. Veieu alguna part del cartell que recordi una torxa? Quines parts té la torxa? Com estan representades en el cartell?

En aquest cas, s'aprofita la forma de la lletra C per a dibuixar-hi una part de la torxa.

Podem aprofitar la forma de les lletres com un dibuix més. Les lletres serveixen per escriure però també són dibuixos. Tal vegada ens podria servir com a inspiració per jugar amb les lletres del nostre nom, o les inicials...

Coneixeu aquest personatge? És en Tintín.

Peret (Pere Torrent), Cartell Tintín a Barcelona. Homenatge a Hergé, 1984

En aquest cartell veiem una imatge molt simplificada del Tintín. Feta amb cercles i triangles de colors, sense cap línia que ressegueixi les formes.

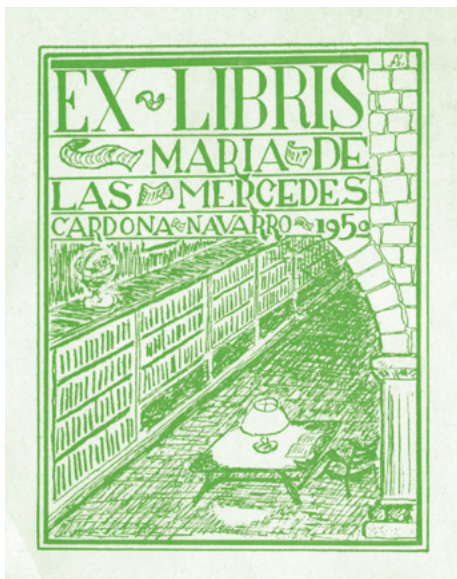
També podem veure que l'ull d'en Tintín és del mateix color que el fons del paper, com si haguéssim posat la silueta retallada sobre el fons. I com veureu després quan feu els ex-libris això ens recorda que hem de tenir en compte el buit i el ple.

Si aquest fos un segell, la part negra aniria estampada sobre la groga i amb una sola tinta podríem fer el cap del personatge i l'ull.

Mans a l'obra!

1 Buscar la inspiració

El primer que farem és inspirar-nos. Aquí teniu uns quants ex-libris i així us podeu fer una idea de com acostumen a ser!

Segur que, si mireu atentament, veureu com a molts ex-libris apareixen **imatges de llibres com a grans protagonistes**.

En d'altres, no hi apareixen llibres però sí personatges de contes i històries. Heu vist aquest on hi ha una il·lustració del conte **La princesa i la granota**?

O aquest **vaixell** en mig de l'onatge?

Els animals també són els grans protagonistes d'alguns ex-libris!

I la majoria d'ells, com ja us hi haureu fixat, porten **la paraula ex-libris** i el nom de la persona a qui pertany.

De fet, ja podeu anar pensant en el vostre ex-libris al que podeu afegir un encanteri personal, una frase màgica, perquè el llibre no es perdi, o no us el prenguin els vostres amics o germans!

2 L'esbós

Abans de començar a gravar sobre la superfície del segell, hem de fer un esbós del nostre disseny d'ex-libris amb llapis i paper. Per a fer-ho, és molt important que tinguem en compte diverses coses:

- 1. El dibuix ha de ser senzill, de poques línies i amb formes molt simples.** Ens pot ajudar repassar el dibuix amb un retolador gruixut.
- 2. El buit i el ple:** penseu que el segell tindrà dos "colors", el del fons del paper i el de les formes que quedin entintades. És important que siguin zones grans per poder treballar-les còmodament.
- 3. Compte amb les lletres!** Si el vostre disseny conté alguna paraula, haurem d'invertir la direcció de les lletres, com si les veiéssim en un mirall! Si en teniu algun a mà, ho podeu comprovar!

3 Fem el segell

Quan tinguem el nostre esbós acabat, serà hora de traspasar-lo a la base del nostre segell. Depenent de quin material utilitzem per fer el segell haurem de fer el següent:

Us proposem 3 opcions, amb materials que ben segur teniu per casa, podeu escollir la que més us agradi, o bé provar de fer el mateix disseny amb tres materials diferents...

Patata o goma d'esborrar

Material

Patata o goma d'esborrar

Retolador

Eina punxaguda

1

Amb un retolador, copiem el nostre disseny sobre la superfície d'una patata partida per la meitat.

2

Després podem incidir amb alguna eina punxeguda en totes les línies, de manera que s'enfonsin, o bé podem anar retirant tota la part que no vulguem que quedi entintada.

Goma Eva o cartró gruixut

Material

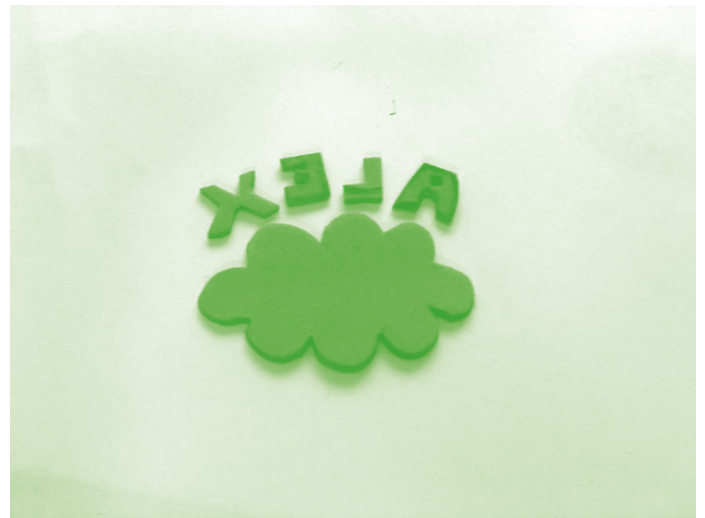
Goma Eva o cartró gruixut
Retolador
Tisores
Cartolina
Cola

1

Tornem a dibuixar el nostre disseny i després, retallem una per una les formes que el componen.

2

Sobre una base, enganxem totes les formes de manera que quedin diferenciades en volum.

Safata de Porexpan reciclada

Material

Llapis
Punxó
Porexpan

1

Amb un llapis mateix, o un punxó podem dibuixar de nou el nostre disseny a sobre el porexpan sense prémer gaire.

2

Un cop fet el dibuix, podem repassar les línies fins que quedin enfonsades, així la tinta no hi entrarà quan l'estampem.

4 Estampem l'ex-libris

Un cop hàgim acabat, podem entintar el nostre ex-libris per comprovar com queda.

Estampació

1

Per entintar, si no tenim tinta de segell, ens pot servir qualsevol pintura. La col·loquem en un recipient i amb l'ajuda d'una esponja petita o un pinzell anem sucant i repartint la tinta sobre el nostre ex-libris molt acuradament.

2

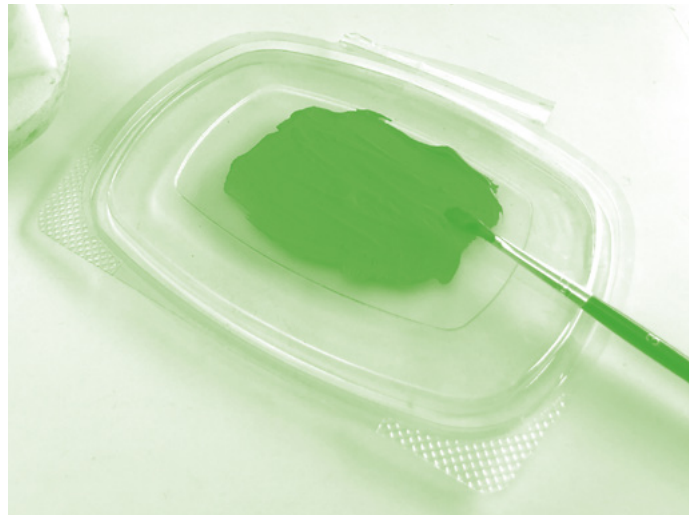
En aquest moment, veurem com les línies i les parts que hem enfonsat no quedaran entintades. Quan això estigui llest, ja podrem estampar l'ex-libris! El primer cop, millor fer-ho en un paper en brut. Agafem el segell, el girem, i fem pressió.

3

Un cop enretirat, si veiem que alguna part no està prou ben marcada, som a temps de millorar i repassar l'ex-libris. Però si ja el donem per acabat...

Material

Tinta de segell o pintura
Pinzell o esponja petita

Comparteix-lo

Segur que t'ha quedat molt bé i que t'agradaria ensenyar-lo a tothom!
Fes-li una foto i comparteix-lo a través de les xarxes socials posant **#exlibrisdisseny**

Serveis educatius del Museu del Disseny de Barcelona i Fragment Serveis Culturals